openbaring: Breek met al het oude; dat zijn valsche leeringen door dwepers saamgesteld en ze missen allen schijn van waarheid. Zij strijden tegen uw verstand, het hoogste in gansch de natuur. Wees uzelf, leerde gij, en durf het Leven aanvaarden zooals het zich aan u voordoet. Ook al vindt ge het dán slecht. Geloof niet meer, dan wat gij zien en begrijpen kunt. Dat alleen is wáar! Gij zijt vrijgeboren; wèes dan vrij en volg uw rede en verwerp alles wat een „kliek" u wil wijsmaken."

Weer zweeg hij even. De doctor schoof onrustig heen en weer op zijn stoel: hij scheen bang voor den jongen man, die sprak als in een droom, met groote, starende oogen

„Ik was nog jong," vervolgde hij. „Uw woorden waren muziek voor mij. Ik luisterde er naar en ging de wereld in, denkend dat ik nu eerst pas aan mijn roeping van menschzijn, gehoor gaf. Mijn grijzen vader en oude moeder verliet ik, want ik ergerde me nu aan hun kinderlijk geloof. Ik wilde niet meer gelooven, maar evenals gij door redeneeren de waarheid vinden. De wereld vond ik slecht! Waarom duldde de Schepper ervan, dat de een weelde had en de ander honger? Waarom was er ziekte en dood en oorlog en hongersnood? Waarom waren er zwakken en sterken, en waarom niet alleen sterken? Ik k n me dit alles niet verklaren, en daarom dacht ik dat de wereld op verkeerden grondslag berustte. Dat was de genadeslag: ik keerde mij af van alles wat mij vroeger dierbaar was en mijn eenig vertrouwen. Wel gevoelde ik mij ellendig, maar dat moest, want we moesten leeren onszelf te zijn en we waren immers maar nietige, ellendige schepsels, geboren om te lijden en te sterven. Dát was nu eenmaal de onveranderlijke werkelijkheid, al was ze hard; maar waartoe zouden we onszelf misleiden? Waartoe onszelf, en al het ons omringende, mooier wanen, dan het in werkelijkheid is? De waarheid, dát was het, en alleen wat we zien en begrijpen kunnen, was de waarheid, en om die te vinden moesten we redeneeren en leven! Want vooral het Leven moesten we kennen, door en door, het goede zoowel als hetgeen de menschen kwaad noemden, dan eerst kwamen wij tot de aanschouwing der werkelijkheid.

„En ik wilde leven. Ik zwierf rond, zocht en zocht, dagen en nachten, maanden, jaren, in steden en op het land, maar ik vond niets. Alles liet me leeg en hongerig, want gij hadt mij niets gegeven in de plaats van wat gij mij ontnomen had, dan wat ten halve geweten waarheid. Ik had gedacht, daarmede alles te kunnen begrijpen en doorgronden; maar ik had mij laten misleiden door den schitter-schijn uwer leege en holle woorden.

Ik zwierf en zocht... Ik heb de zonde en den haat gekoesterd aan mijn borst, omdat ik weten wilde, en vergeten wat mij vroeger gelukkig deed zijn en wat ik nu verloren had. Ik ben achter u aan gegaan als een kind achter een zeepbel; ik trachtte u te vatten maar telkens waart gij verdwenen. O, ware ik toch teruggekeerd, toen het nog tijd was.

Nu kan ik niet meer, want ik heb niets, niets over. Gij hebt mij het kruis van mijn Geloof uit mijn handen geslagen, zoodat het in splinters voor mijn voeten ligt; de roode rozen van mijn Liefde hebt gij met uw adem verzengd en alleen de doornen liet gij mij; het anker van mijn Hoop vindt geen grond meer. Mijn hart is koud en mijn ziel is leeg en mijn hoofd moe! Zoo moe, zóo moe! Dat de dood mij toelacht als de slaap iemand die nachten aaneen gewaakt heeft.

Vergeten, vergeten wil ik de wereld zooals gij ze gemaakt hebt. Want gij hebt alles uit elkaar gerukt en ge hebt gedood het leven in retort en reageerbuis. En dan klaagt gij, dat er geen leven, geen ziel is in het heelal. Het is uw eigen schuld, de schuld van uw brutale analyse. Ge hebt zelf gedood het poëtische en schoone in de natuur met de dorre woorden uwer stellingen, en in uw verwatenheid van half-weten, hebt gij wat ge niet wist, verworpen en uw eigen nietig verstand gesteld als maatstaf aller dingen en van goed en kwaad!

Dát wilde ik u zeggen, vóor ik sterven ga. Ik wil u waarschuwen, want ge weet niet wat ge doet. Telkens wanneer ge opbouwt nieuwe stellingen en nieuwe analyses stelt, begaat gij een moord op wie nog gelukkig zijn en kinderlijk vertrouwen. En als gij zegt, dat wat geweten kan worden alleen wáar is en dat meer te gelooven dom is; als gij zegt dat er boven de natuur niets is en dat de natuur zelve in zich haar heerscheres en gebiedster is; wanneer gij ontkent dat ook de natuur is voortgebracht en volgens vaste wetten geregeerd wordt door een hoogere Macht, die staat boven die natuur, dan ontneemt ge honderden uwer medemenschen het liefste en heiligste dat zij hebben en druppelt in de geslagen wonden het gif uwer ten halve geweten waarheid. Ge jaagt hen voort naar den dood en laat hen zonder hulpe sterven; gij reikt geen hand in hun doodsstrijd en sluit niet hun oogen. En als zij, angstig, smeeken om de hulp van hen, die gaan door het Leven, hóoghoudend de flambouwen hunner menschenliefde en barmhartigheid en die troosten de door passie wreed geslagenen en de door haat verblinden, dan scheldt gij hen voor lafaards, en gij zegt hun, dat boete en berouw verraad is aan onszelf en dat het laf is te vreezen voor vergelding, omdat we deden, wat de natuur in ons gelegd had."

De jongeling zweeg. Het leek als was hij in extase en zag hij een groot visioen, zóo staarden zijn oogen in het onbestemde.

Dan, opstaand, ging hij voort:

„Aan mij ziet gij, wat er wordt van hen, die leven naar uw woorden. Dát wilde ik u zeggen, vóor ik sterven ga, want ik wilde, dat gij kennen zoudt de vruchten van uw arbeid... Ik zal spoedig sterven," zei hij, „ik weet het, want met ieder oogenblik voel ik het leven mij ontvlieden. Maar er is in mijn hart geen leed over het scheiden van de wereld, zooals ik ze door *u* heb leeren zien."

Hij zweeg en wilde weggaan, de jonge man, maar zijn krachten waren uitgeput en stervend zonk hij op den grond, waar hij liggen bleef.

De doctor sloeg de handen voor de oogen; hij durfde niet kijken naar zijn volgeling....

F. J. VAN ROSSUM DUCHÂTTEL. †

Te Yokohama (Japan) is overleden de bekende kunstschilder F. J. van Rossum Duchâttel. — Hij werd in 1856 te Leiden geboren en werkte in zijn leerjaren onder leiding van Willem Maris te 's-Gravenhage, waar hij geruimen tijd woonde en in schilderskringen een bekende figuur was. Na zijn verblijf in Den Haag vestigde hij zich aan de Vecht. Voor zijn kunst maakte hij eenige jaren geleden een reis door Indië; thans was hij op een tournée door Japan. Zijn grootste vermaardheid kreeg hij door zijn luchtige aquarellen. Ook zijn Indische waterverfteekeningen werden zeer geroemd en vonden gretig koopers. Hierboven een proeve van zijn werk.

DE „TEA"

door JOH. W. BROEDELET

Daar we wisten, hoe Fré en Han elk dubbeltje, vóór ze het uitgaven, dikwijls moesten omkeeren, hadden we (mijn vrouw en ik) afgesproken, dat we koekjes zouden meebrengen voor hun *tea*. Het was hun èèrste, na tien jaar verloving. En toch nog een voorbarige. Want nog altijd waren ze niet getrouwd.

Ze vormden het eeuwig verloofde paar. Je kon ze je eigenlijk niet anders voorstellen. Het hoorde zoo bij ze. Ze waren er dan ook aan gewend geraakt en het leven scheen altijd zoo voor ze ingericht. Ze leken op hun bestemming.

Ze hadden wel dikwijls over trouwen gedacht, maar telkens was er iets tusschenbeide gekomen. Hij had gedaan gekregen op zijn kantoor of de zaken in het algemeen gingen slecht of er was ziekte of een andere tegenvaller. Eens had-ie zelfs een vol jaar te bed moeten liggen wegens beginnende tuberculose en dien slag zouden ze wel nooit te boven komen. Doch ze hadden er al in berust. Ze kenden geen verlangen meer. Ze waren tevreden zoo.

Op een keer was het er toch bijna van gekomen, van dat huwelijk. Het stond in verband met een bofje, dat ze *zeker* verwachtten. Al dien tijd was zij erg onrustig geweest en Han, die anders nooit uit z'n evenwicht geraakte, had 'n humeurigheid getoond, zoodat er geen huis met 'm viel te houden. 't Was duidelijk, hoe ze beiden opzagen tegen hun nieuwen toestand.

En ze kwamen niet weer in hun ouwen doen, vóór 'n nieuwe hindernis hun plannen weer in den weg stond. Ze leken er haast blij om.

M'n vrouw en ik zouden dus koekjes meebrengen voor hun eerste *tea*. Over die *tea* was ook al heel wat te doen geweest. Fré en Han schaamden zich namelijk 'n weinig, dat ze altijd, zooals ze 't noemden, zoo moesten klaploopen. Dat klaploopen bestond dáaruit, dat ze den Zaterdag en Zondag de middag- en avondthee steeds gebruikten bij de kennissen, zonder dat ze hun ooit iets konden terugdoen. We hadden er natuurlijk bij herhaling hartelijk om gelachen en vaak gedreigd: „Pas maar op! Als jullie eenmaal getrouwd zijn, zul je eens zien!" Dan keken ze elkaar aan, Fré en Han. Als ze eenmaal getrouwd waren!

Maar nu kwam 't er toch van, althans van de *tea*. Op Han's kamer zou die plaats hebben, heel feestelijk. Op dat huwelijk konden ze niet langer wachten.

M'n vrouw en ik, we namen dus koekjes mee. We hadden heel lekkere uitgezocht, bijzondere, voor zóó'n gelegenheid! We stonden wel tien minuten in den banketwinkel en onze keuze leek ons ten slotte zeer geslaagd. 't Waren — 'k zie ze nòg — eenigszins langwerpige koekjes, met iets wits er op, 'n soort amandel-strooisel, en binnenin (we proefden even) was 't zacht, net..... voor verloofden. En omdat we wisten, dat ál de kennissen kwamen, namen we maar ineens drie ons; 'n pond leek me wat ordinair. Met dien zak togen we Han-waarts.

Ik droeg de lekkernij. 'k Kwam mezelf wat erg burgerman-op-z'n-Zondagsch voor. 'k Geneerde me. Of ik 'n voorraad snoep voor 'n heele familie ingeslagen had! Maar dan dacht 'k aan Fré en Han, de gelukkigen, en over de plichten der vriendschap en zoo meer en 'k trotseerde blikken!

We kwamen aan de gracht, waar Han z'n kamer had. 'k Voelde nog naar m'n sigarenkoker. Dien had ik extra gevuld voor die tea. We belden aan.

Fré deed zelf open. Ze zag er opgetogen uit. Dat stemde ons bij voorbaat dankbaar.

„Ze zijn er allemaál al," fluisterde Fré.

'k Veegde lang m'n voeten. Toen, op een wenk van m'n vrouw, reikte 'k, erg linksch, de koekjes over. Zoo'n delicaat geval ook!

Fré kreeg 'n kleur. „Dat had je niet moeten doen!" weerde ze zacht af. Maar m'n vrouw zei verontwaardigd met 'n lach:

„Stel je voor!" Toen zei ook *ik*, met 'n kuch:

„Ja, stel je voor!" En Fré moffelde den zak met 'n bedankje weg.

Ja, ze waren er allen. De kamer was vol. Met moeite zochten we 'n plaatsje. Wat 'n gezelligheid! Daar waren allen 't over eens.

Maar vooral Han genoot. Hij voelde zich minstens al huisvader, hoe ver hij van dat geluk ook nog af was. Z'n trouwhartige oogen blinkerden en schitterden en vuurden, of er geen opkomen was aan z'n levensvreugd. Dat z'n bril daar tegen kon!

M'n vrouw en ik keken elkaar eens aan, met 'n tevreden knikje. Dan namen we de kamer aandachtig op.

't Zag er eigenlijk wel erg sjofeltjes uit. Dat leelijke behang met die weinige, heel gewone platen, die verkoophuismeubeltjes en de schoorsteen met z'n akelig-goedkoope prullen, hoe leèfde men daartusschen. Maar ach, over die dingen moest je nu maar niet denken. 't Voornaamste was, dat Fré en Han hun tea hadden. En wát een tea!

De De Baar's, anders heel aardige luidjes, die breed dachten, keken even ernstig. Ook Wildering en zijn vrouw zetten een ongewoon gezicht. Van Vuren; de ongehuwde, streek door zijn haar.

Het was dan ook een onverantwoordelijke overdaad. Daar was Fré, na even in de keuken van Han's hospita geweest te zijn, binnengekomen met schaaltjes, schaaltjes en nóg een schaal. Wat daar allemaal oplag! Fré's jongere zusje, voor de convenances bij deze tea tegenwoordig, torste mee. Een heele banketbakkerswinkel! We zetten groote oogen op. Hoe kon men zich zóó te buiten gaan!

Er waren drieërlei soort koekjes (de onze meegeteld) plus heerenbanket, taartjes èn appelbollen. Was 't eigenlijk niet een beetje à la parvenu?

Een oogenblik zei niemand wat. Dan begrepen we echter, dat we het geluk van de verloofden om niets ter wereld mochten verstoren. Het moest vandaag één harmonie zijn. En ieder op z'n beurt zei een aardigheidje over de te vele schaaltjes.

„Zoo, zoo! Jullie doen het niet min," vond Wildering met een slag op zijn breede knie. „Doen jullie het in eens voor een heel jaar af?"

(Zie vervolg op pag 10).